

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 8 //30. august 2023.

Juli og august har været våde måneder, specielt i øst Danmark er der faldet kraftige byger. Men set over hele året er det stadig Jylland, som er vådest og Sydøstdanmark især med Lolland og Faster, hvor tørkeindekset og temperaturen er højest.

Men variationerne er voldsomme.

Aktuelt

Buskfrugt

Så er høsten af solbær og ribs slut. Høsten af solbær var middel til pæn i år, gennemsnitlig omkring 8 tons/ha. Dog har det nogle steder blæst meget og bærrerne er drysset. Specielt i sorten Ben Finlay sidder bærrerne løst, den har lavt brix og den er følsom for Ribsglassværmere. Så den kan ikke anbefales til plantning.

Kun få avlere har høstet deres ribs, prisen har været meget lav og fabrikkerne har kun villet modtage få bær. Så de fleste ribsarealer er ryddet i Danmark her i august. Aronia og hyben mangler stadig at blive høstet.

Surkirsebær

Så er høsten af surkirsebær slut. Udbyttet har været pænt, men kraftig blæst betød, at især Stevnsbær havde kraftigt drys kort tid før høst. Det vurderes op til 7 tons/ha. Alligevel var udbyttet pænt på ca. 14 tons/ha.

Sorten Tiki klarede vinden bedre og dryssede næsten ikke.

Flere og flere danske surkirsebæravlere leverer kirsebær til udstening til det hollandske firma Kervo.

Der handler om sorterne: Nefris, Fanal Kelleriis, Ungariche Traube og Zigeunerkirshen. De tager ikke Stevnsbær, idet de er for små til udstening.

Bærdrys pga kraftig vind i Stevnsbær 2023. Foto. Asger Lorentzen.

Ukrudt

Jordmidler

Udbringning af jordmidler skal planlægges efter deres behandlingsfrist på 8 måneder. Jordmidler udbringes på bar fugtig jord, hvilket vil give en god fordeling og virke på fremspirende ukrudt. Virkning vil kunne opnås i foråret ved fremspiring af ukrudt og særligt efter en vinter med lave temperaturer og overskyet, hvor nedbrydningen har været mindst.

Midlerne skal ramme jorden, så hvis der er fremspiret ukrudt på behandlingstidspunktet, bør det fjernes først enten ved klipning eller udbringning af glyphosat. **MEN** på grund af risiko for skader tilrådes behandling først efter bladfald med glyphosat. Det er vigtigt også at være opmærksom på, at blade på rodsrud også er væk. Glyphosat virker ved temperaturer helt ned til 3-5°C, så en behandling kan udskydes til slutningen af året og stadig give god effekt. Udbringning bør ske ved udsigt til minimum 6 timers tørvejr og uden udsigt til frost. Ved højt ukrudtstryk vælges fuld dosering.

Roundup-Bio er afmeldt af firmaet. Evt. restlager må lovligt anvendes indtil 01-01-2024, hvorefter der er opbevarings- og anvendelsesforbud. Roundup PowerMax XL og Roundup XL har mindre anvendelse i Solbær, ribs, stikkelsbær, blåbær og Aronia. Afskærmet sprøjtning. Der er regulær godkendelse i frugtplantager, herunder kirsebær.

Jordmidler: Diflufenican-midler (DFF) er en billig løsning med relativ bred effekt (ikke græsser), men er samtidig lidt hårdere ved buske end Boxer. **Boxer er ikke godkendt til stenfrugt.** Der kan eventuelt anvendes halv dosering og suppleres med Boxer. Boxer er ikke så bredt virkende, men har god effekt på burrener.

DFF midler er godkendt til 1 behandling som afskærmet sprøjtning efter høst i [sten-](#) og [buskfrugt](#) (også blåbær, aronia og hyben). Se brugsanvisning og vejledning i links.

[Boxer](#) er godkendt til 1-2 behandlinger som afskærmede sprøjtninger efter høst i buskfrugt (også blåbær og Aronia).

Ukrudtsbekæmpelse og forebyggelse af sygdomme i økologi

Hvis ukrudtstrykket er højt og det er til at køre i marken, kan en mekanisk ukrudtsbekæmpelse både virke mod ukrudtet og hjælpe omsætningen af blade på vej og dermed nedbringe smittetrykket for svampesygdomme til næste år. Skivesvamp og kirsebærbladplet overvintrer hovedsageligt på det nedfaldne løv, så slåning af græsset efter bladfald vil også findele løvet og få nedbrydningen af bladene til at ske hurtigere. Denne behandling kan med fordel gentages tidligt forår omkring 1. marts, når jorden er klar til at køre på.

Bladprøver

Allersidste udkald for udtagning

Udtagning af bladprøver skal helst ske inden høst. Bladprøverne vil pege på eventuelle mangler, til næste sæson, eller være opmærksom på behovet for tildeling af gødning efter høst. Der gælder følgende for udtagning af bladprøver:

- Bladene tages inden høst
- En prøve består af **minimum** 200 g
- Blade tages uden stilk og fra midten af årsskud
- Vælg buske/træer med god til kraftig sætning
- En prøve må kun indeholde blade fra samme sort, område, alder og grundstamme.
- Tag blade fra både skygge- og solsiden og repræsentativt for plantagen
- Bladene skal være tørre ved udtagningen og bør ikke tages efter kraftig regn
- Bladene pakkes i papirposer og sendes lige efter udtagning
- Vedlæg rekvisitionsskema til laboratoriet

Jordprøver og kalkning

Kalk udbringes i efteråret efter høst eller først på vinteren. Kalken fordeles godt i jordlaget på grund af større nedbørsmængder på denne årstid. Af hensyn til kalkning er det derfor en fordel at tage jordprøver i oktober, så de kan nå at bruges til justering af jordens reaktionstal/pH. Reaktionstallet/pH har betydning for tilgængeligheden af næringsstoffer. Se yderligere Håndbogen 2023 side 126-127 for jordprøvetagning, tolkning af analyser og anbefalede værdier for de forskellige næringsstoffer.

Dynex som additiv i økologisk brug

Det er ifølge Landbrugsstyrelsen godkendt at anvende blødgøringsmidlet Dynex i økologisk produktion. Det er tilladt at anvende Dynex som additiv til sprøjtevand, der anvendes i økologisk jordbrugsproduktion. [Dynex](#) er et blødgøringsmiddel til hårdt vand, som altid kun skal anvendes når man arbejder med midler der har problemer med hårdt vand.

Mindre anvendelser

Alle godkendelser som mindre anvendelse findes på dette [link](#) på HortiAdvice hjemmesiden. Mindre anvendelser skal altid ligge udskrevet i kemirummet, så det er tilgængeligt for sprøjteføreren.

Nyt om kulturerne

Buskfrugt

Blomsterknopdannelsen

Dannelsen af blomsterknopper til sæsonen 2022 sker nu og grundlaget for god blomsterknopdannelse er lys, vand og næring. Det er nu aktuelt at sikre lys, særligt til tætte træer/buske ved beskæring og næring gennem tilførsel af gødning. Bladanalyser er en vejledning til både at vurdere årets gødningsplan i forhold til træer/buskes behov, men også her og nu prioriteringen af gødskning for at sikre god blomster-knopdannelse, samt gødningsstrategi for næste år.

Gødskning og sideklip

Efter høst handler det om at sikre knopdannelse til næste års høst ved at tildele gødning, eventuel sideklipping til at skabe lys og fornyelse i buskene og behandling mod skivesvamp og evt. meldug.

Tildeling af gødning planlægges til lokale meldinger om eventuel nedbør.

Ved middeludbytter skal der tilføres omkring 30 kg N.

Konventionelt kan der også bruges kvælstof bladgødskning med urea eventuelt sammen med bor og zink, f.eks. 15 kg urea + 1,5 l solubor/bortrac + 0,5 kg zinksulfat.

Hvis der skal bladgødskes i økologisk produktion, kræves der dokumenteret næringsstofmangel og en konsulenterklæring. Dog må der efter høst bladgødskes i økologisk produktion med Aminosol 9, som indeholder 9 % kvælstof og lidt kalium.

Svampesprøjtninger

Bladmassen og historikken for sygdomme er afgørende for en eventuel beslutning om svampesprøjtning. Der kan anvendes Signum (ikke i stikkelsbær) eller [Kumulus S i økologi](#).

Stenfrugt

På Frederiksdal var der god sætning i de konventionelle Stevnsbær, hvor i mod sætningen i de økologisk bær svigtede, sandsynligvis pga af kraftige angreb af frostmålerlarver i blomstringen.

Der arbejdes med at udvikle en ny kraftig tallerkenharve til mekanisk renhold i kirsebær og blommer.

Bladhvepselarver i kirsebær.

Bladhvepselarver kan angribe kirsebær før og under høst. De rasper på bladene, hvilket dog sjældent har betydning. Problemet er primært, at de kommer med i kasserne ved høst. Første generation fremkommer sidst i juni. Der er ingen godkendte bekæmpelsesmidler.

Sidste år: 2022, var der generelt store angreb af disse frugttræbladhvepse, specielt i pærer.

Bladgødskning

For at sikre en god blomsterknopdannelse kan der efter høst bladgødskes med kvælstof, zink, bor og kobber f.eks. i mængderne 15 kg urea, 1,5 l solubor eller bortrac, 0,5 kg zinksulfat og 1 kg kobberoxyclorid. Ved konstateret kobbermangel er bladgødskning med kobber vigtig for næste års bærsætning. Samtidig vil det have positiv sideeffekt på bakteriekræft og sygdomme generelt. Der kan udbringes kobberoxyclorid 3 kg/ha. Risikoen for bakteriekræft er størst i fugtigt vejr og omkring bladfald, der skaber indfaldsveje for infektion.

Hvis der skal bladgødskes i økologisk produktion, kræves der dokumenteret næringsstofmangel og en konsulenterklæring. Dog må der bladgødskes i økologisk produktion med Aminosol 9, som indeholder 9 % kvælstof og lidt kalium efter høst.

Arrangementer

Bemærk ændring fra sidste Nyhedsbrev!

3. oktober 2023 kl 13.00.

Demonstration af økologisk aronia dyrkning. Hos Henrik Byrial Jacobsen,

Blæsenborgvej 9, 4320 Lejre.

Det er 2. høstår og 2. år i projektet, hvor formålet er at demonstrere mulighederne for at dyrke kvælstofkrævende buskfrugt, ved brug af grøngødning. Tilmelding på mail til

HLP@hortiadvic.dk. Senest mandag den 2. oktober 2023.

Konsulent	 Hanne Lindhard Pedersen Mobil: 23826347 hlp@hortiadvic.dk
-----------	---

Hortiadvic tager forbehold for tastefejl og lign. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvic har copyright på billederne